

INFORME 11/99, de 24 de setembre de 1999

CONTRACTE D'OBRES. RESOLUCIÓ D'ACORD MUTU. RECEPCIÓ DE LES FEINES PREPARATÒRIES I DE CONSERVACIÓ

ANTECEDENTS

El secretari general tècnic de la Conselleria d'Economia i Hisenda remet escrit a aquesta Junta Consultiva, en sol·licitud d'informe, del tenor literal següent:

"Aquesta Secretaria General Tècnica es planteja el dubte de si un contracte d'obres que s'hagi adjudicat d'acord amb la Llei de contractes de l'Estat de 1965, que no s'hagi executat, i que s'hagi resolt d'acord mutu entre les parts, al moment de fer-ne la liquidació, s'ha de rebre o s'ha de fer algun acte equivalent, atès que a la Llei esmentada no es tracta el tema en profunditat.

Concretament, aquest dubte es planteja en relació amb el supòsit en el qual es produeixen una sèrie de circumstàncies excepcionals, que es poden simplificar en les següents:

1.- Així com ja s'ha dit, es tracta d'un contracte d'obres al qual és d'aplicació la Llei de contractes de l'Estat de 1965, d'acord amb la disposició transitòria primera de la Llei 13/1995, de contractes de les administracions públiques.

2.- Aquest contracte s'ha resolt d'acord mutu, en virtut del que disposen els articles 18, 52.7 i 53 de la Llei contractes de les administracions públiques.

3.- Per altra banda, en l'execució d'aquest contracte s'han fet una sèrie de feines que ja s'han rebut, i queden pendents en la liquidació definitiva una sèrie de feines preparatòries i de conservació, no susceptibles d'entregar-se a l'ús públic o servei corresponent.

Una vegada descrit el supòsit de fet al qual fa referència aquesta sol·licitud d'informe, el dubte plantejat es concreta que si al moment procedimental de la liquidació d'aquest contracte, i d'acord amb la Llei de contractes de l'Estat de 1965, s'ha de fer una recepció d'aquestes feines preparatòries i de conservació, o bé, en no complir-se la finalitat per a la qual es fa la recepció de les obres, és a dir, rebre l'execució d'unes obres fetes per a entregar-se a l'ús públic o servei corresponent, no s'ha de fer aquesta recepció.

Per altra part, si aquesta Junta Consultiva considera necessari fer alguna actuació, seria convenient que se'n determinàs l'àmbit.

Per tot el que he plantejat abans, sol·licit que la Junta Consultiva de Contractació Administrativa de les Illes Balears emeti un informe sobre la necessitat de fer una recepció d'aquestes feines i que, de la mateixa manera, en cas que ho consideri necessari, se'n manifesti l'àmbit".

PRESSUPÒSITS D'ADMISSIBILITAT

1. El secretari general tècnic de la Conselleria d'Economia i Hisenda està legitimat per sol·licitar informes, d'acord amb l'article 12.1 del Decret 20/1997, de 7 de febrer, de creació de la Junta Consultiva de Contractació Administrativa de la CAIB, i amb l'article 15.1 del seu Reglament d'organització i funcionament, aprovat per Acord del Consell de Govern de 10 d'octubre de 1997.
2. La sol·licitud va acompanyada de l'informe preceptiu a què fa referència l'apartat 3 de l'article 16 del Reglament esmentat.
3. En no fer referència la petició a cap expedient de contractació en concret, sinó a un supòsit teòric, la documentació aportada és suficient, atès que es compleixen tots els requisits previs d'admissió.

CONSIDERACIONS JURÍDIQUES

PRIMERA: La qüestió que se suscita, per part del sol·licitant, és si s'ha de fer una recepció de les feines preparatòries i de conservació en un contracte d'obres no executat que ha estat resolt per acord mutu, i el supòsit se situa sota el règim de l'anterior Llei de contractes de l'Estat de 1965.

La recepció de les obres, tant en la regulació que contenen l'anterior Llei de contractes de l'Estat com l'actual Llei de contractes de les administracions públiques, es configura com un acte formal i solemne que acredita la conclusió del contracte per acabament de les obres, o el que és el mateix, pel compliment del contracte. En recolzament de l'asseveració anterior trobam, a l'actual Llei de contractes de les administracions públiques (LCAP), dins del llibre II, títol I dedicat al contracte d'obres, el capítol III, que sota l'enunciat "*De l'extinció del contracte d'obres*" hi ha dues seccions, la 1a denominada "*Del compliment del contracte d'obres*" i la 2a "*De la resolució del contracte d'obres*", i l'article 147, dins la secció 1a, es dedica a la "*Recepció i termini de garantia*" en els termes següents: "*1. A la recepció de les obres a l'acabament d'aquestes i als efectes establerts a l'article 111.2 concorreran un facultatiu designat per l'Administració representant d'aquesta, el facultatiu encarregat de la direcció de les obres i el contractista assistit, si ho considera oportú, del seu facultatiu*". Per la seva banda, l'article 111 al qual es remet assenyalava: "*Article 111. Compliment dels contractes i recepció.*

1. *El contracte es considerarà complit per part del contractista quan aquest n'hagi realitzat, d'acord amb els termes d'aquest i a satisfacció de l'Administració, la totalitat de l'objecte.*
2. *En tot cas, la constatació exigirà, per part de l'Administració, un acte formal i positiu de recepció o conformitat dins del mes següent d'haver-se produït l'entrega o realització de l'objecte del contracte. A la intervenció de l'administració corresponent li serà comunicat, quan aquesta comunicació sigui preceptiva, l'acte perquè hi assisteixi de manera potestativa en les seves funcions de comprovació de la inversió." El mateix article 147, a l'apartat 2, afegeix el següent: "Si les obres es troben en bon estat i d'acord amb les prescripcions previstes, el funcionari tècnic designat per l'administració contractant i representant d'aquesta les donarà per rebudes, i se n'estendrà l'acta corresponent i des d'aleshores començarà el termini de garantia.*

Quan les obres no es trobin en estat de ser rebudes es farà constar així a l'acta i el director d'aquestes n'assenyalarà els defectes observats i detallarà les instruccions necessàries i fixarà un termini per a esmenar-los. Si transcorregut aquest termini el contractista no els hagués esmenat, se li podrà concedir un nou termini improrrogable o declarar-ne resolt el

contracte."

D'això es dedueix que només es donaran per rebudes les obres si s'han dut a terme complint el contracte, i s'ha de constatar la realització de l'objecte del contracte en un acte formal i positiu de "recepció" o conformitat. Mentre que, contràriament, l'article 152, dins de la secció 2a (De la resolució del contracte d'obres), en tractar dels efectes de la resolució, no fa referència, en cap moment, a cap recepció, sinó que es limita a dir: *"la resolució del contracte donarà lloc a la comprovació, el mesurament i la liquidació de les obres realitzades d'acord amb el projecte, i fixarà els saldos pertinents a favor o en contra del contractista. Serà necessària la citació d'aquest en el domicili que figuri a l'expedient de contractació, perquè assisteixi a l'acte de comprovació i mesurament"*. No es preveu, doncs, en cas de resolució, l'acte formal de recepció, sense que això signifiqui que no hi ha una "recepció" material resultat del que s'ha comprovat i mesurat i que, conseqüentment, s'hagi de liquidar.

No passava de manera diferent amb la legislació anterior, a la qual ens contreu el supòsit plantejat, a part de l'existència d'una doble recepció, provisional i definitiva, actualment desaparegudes.

En efecte, l'anterior Llei de contractes de l'Estat, en el capítol dedicat a *"Extinció del contracte d'obres"* (capítol V, del títol I, llibre I), a l'article 51, determinava que: *"El contracte d'obres s'extingirà per resolució i per conclusió o compliment d'aquest"*. I a l'article 53, darrer paràgraf, deia que: *"En tot cas, una vegada resolt un contracte d'obres, l'òrgan de l'administració encarregat de la vigilància i direcció procedirà a liquidar-lo"* i es contraposen, ja aleshores, els efectes de la resolució i els de l'acabament de les obres en els quals sí que es preveia la recepció formal, que es recollia als articles 54 i 55, quan deien que: *"Article 54. La recepció provisional de les obres es durà a terme dins del mes següent a haver-les acabades, i hi concorreran un facultatiu designat per l'administració contractant, el facultatiu encarregat de la direcció de les obres, el contractista, assistit, si ho considera oportú, d'un facultatiu, i el representant de la Intervenció General de l'Estat, en les seves funcions de fiscalització de la inversió, la presència del qual serà obligatòria quan es tracti d'obres l'import de les quals excedeixi de 50.000 de pessetes i potestativa a la resta de casos. El representant de la Intervenció hi concorrerà assistit d'un facultatiu entre els habilitats a l'efecte per la Direcció General de Patrimoni de l'Estat, i la representació de la Intervenció pot recaure en el mateix facultatiu."* I el primer paràgraf de l'article 55 continua: *"Dins del mes següent al compliment del termini de garantia es procedirà a la recepció definitiva de les obres amb la concurrència de les mateixes persones a què fa referència l'article anterior, excepte el representant de la Intervenció General, al qual s'assabentarà de l'acte per si considera oportú assistir-hi"*.

No es desvirtua en res la diferenciació d'efectes de la resolució o conclusió per compliment del contracte quant a l'acte formal de recepció, per la possibilitat, prevista tant a la Llei de contractes de l'Estat com a la Llei de contractes de les administracions públiques, de rebre "parts d'obra". L'article 54, segon paràgraf, de la Llei de contractes de l'Estat deia que: *"Podran ser objecte de recepció parcial aquelles parts d'obres susceptibles de ser executades per fases que puguin ser entregades a l'ús públic, d'acord amb el que n'estableix el contracte"*. Queda clar que en aquestes entregues parcials sí que hi haurà acte formal de recepció, ja que en realitat es produeix un compliment del contracte en una part concreta i determinada que, a més, s'ha de preveure en el contracte. Una qüestió totalment distinta de la plantejada, que es limita només a l'existència d'algunes actuacions preparatòries de les obres i de conservació, no a parts d'obra definides o configurades com a tals en el contracte, les quals, segons manifesta el mateix sol·licitant al seu escrit (apartat 3) ja s'han rebut.

SEGONA: Una vegada analitzades en la consideració jurídica anterior les disposicions legal, s'han d'observar, així mateix, les de caràcter reglamentari, interpretadores i complementàries d'aquelles, constituïdes essencialment pel Reglament general de contractació de l'Estat i el plec de clàusules administratives generals per a la contractació d'obres de l'Estat, aplicables plenament al supòsit plantejat pel fet que les vigents són coetànies de l'LCE, i només en allò que no s'oposin a l'LCAP en el moment actual, d'acord amb el que n'estableix la disposició derogatòria.

L'afirmació feta abans, tenint en compte les normes legals, que no es preveu en cas de resolució una recepció formal com a acte definitiu que constati el compliment del contracte, sinó tan sols un simple i material acte receptiu de comprovació de l'estat en què es troben les obres per avaluar-ne la possible liquidació que fos procedent, té la corroboració en el Reglament general de contractació de l'Estat, malgrat que la seva regulació tampoc no és un exemple de claredat.

L'article 168 de l'RGCE diu que: *"En tot cas, una vegada resolt un contracte d'obres, l'òrgan de l'administració encarregat de la vigilància i direcció procedirà a liquidar-lo"*, i repeteix així el que ja deia l'article 53 de l'LCE, i no esmenta l'acte de recepció com a previ a la liquidació, com si la conseqüència directa de la resolució només fos la liquidació, quan la regulació, en els casos de conclusió normal del contracte per acabament de les obres o d'algunes de les parts susceptibles de ser aptes a l'ús o servei de què es tracti, estableix que prèviament a la liquidació s'ha de procedir a la recepció, tant provisional com definitiva (articles 170 i 173 de l'RGCE) i una vegada rebuts formalment es procedirà a les liquidacions provisional i definitiva corresponents (articles 172 i 176 de l'RGCE).

Seguint amb aquesta mateixa línia interpretativa, l'article 174 del Reglament, en el paràgraf tercer, diu que: *"Només podran ser rebudes definitivament les obres executades d'acord amb el projecte i en perfecte estat"*. Una expressió categòrica - "només"- que exclou qualsevol altra "recepció" que no sigui la de les obres executades, i l'article 178 ratifica aquest criteri, en el primer paràgraf, quan, fent referència als casos en què s'ha produït la resolució del contracte, diu: *"En els contractes resolts hi haurà dues recepcions, la provisional, efectuada evidentment, i la definitiva, quan hagi transcorregut el termini de garantia respecte de les obres que s'hagin acabat completament en acordar-se la resolució i que fossin susceptibles de l'ús o servei de què es tracti"*.

Això no obstant, la confusió es presenta quan a la línia següent, l'altre paràgraf de l'article 178 de l'RGCE diu que: *"Per a totes les altres obres que no es trobin en el cas anterior, i sigui quin sigui l'estat d'avanç en què es trobin, es farà sense perdre el temps una sola i definitiva recepció"*.

Què hem d'entendre per una sola i definitiva recepció? Potser vol dir que no en sorgeix període de garantia (ja que aquest sorgia de la recepció provisional i desapareixia amb la definitiva a la regulació anterior de l'LCE i que és el cas que ens ocupa)? Ha de complir aquesta recepció tots els requisits formals d'assistència de facultatiu..., etc., que recullen els articles 170 i 173? Què passa quan la resolució es produeix sense que s'hagin iniciat les obres?

Sense entrar en apreciacions de caràcter doctrinal haurem d'esperar el nou text del reglament que desplegui l'actual LCAP, i quant al supòsit plantejat que fa referència a la legislació anterior, la Junta Consultiva entén que, atesa la redacció de les normes estudiades en aquest informe, la recepció de les obres com a acte formal de constatació del compliment del contracte i d'alliberament de la responsabilitat del contractista, només pot produir-se en els casos d'extinció del contracte per conclusió d'aquest per acabament de les obres, sense perjudici que en els supòsits d'extinció per resolució del contracte

s'hagi de constatar mitjançant un acte receptici l'estat en què es troben les obres amb l'objecte de procedir-ne a l'oportuna liquidació.

Ara bé, quins requisits i formalitats ha de complir aquest acte receptici? Quines persones hi ha d'assistir? Ni l'LCE ni l'RGCE regulen específicament aquesta situació que, pel que ja s'ha dit, només fan referència a l'acte formal i solemne de la recepció per conclusió del contracte a l'acabament de les obres, o de parts d'elles susceptibles de ser entregades a l'ús públic, i l'article 178 de l'RGCE es limita a dir que *"es farà sense perdre el temps una sola i definitiva recepció"* quan es resolgui el contracte i *"sigui quin sigui"* l'estat d'avanç de les obres, sempre que no estiguin acabades, ni siguin susceptibles de l'ús o servei de què es tracti. Però llavors no diu en què consisteix ni com s'ha de fer aquesta *"única i definitiva"* recepció, per la qual cosa d'acord amb l'article 4.1 del Codi civil s'haurà d'acudir a l'aplicació analògica i l'acte receptici requerirà la presència de les mateixes persones indicades a l'art. 170 de l'RGCE.

CONCLUSIONS

1) La recepció d'un contracte d'obres al qual sigui d'aplicació l'anterior Llei de contractes de l'Estat de 1965 només es pot fer per conclusió d'aquest per acabament de les obres, o de les parts d'elles susceptibles de ser executades per fases que puguin ser entregades a l'ús públic, d'acord amb el que s'estableixi en el mateix contracte.

2) En el cas de resolució del contracte, les obres no susceptibles de ser entregades a l'ús públic, sigui quin sigui l'estat d'avanç en què es trobin, hauran de ser constatades en un acte receptici amb l'objecte de procedir a la liquidació corresponent.